

Η ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ *

Τύπος ΧΡ. ΕΥΕΛΠΙΔΗ

Πολὺς λόγος γίνεται τελευταίως παρ' ἡμῖν διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ὑπαρχουσῶν καλλιεργειῶν, πρὸς περιορισμὸν ἴδιως τῆς σιτοκαλλιεργείας. Πρέπει νὰ τονίσωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι αἱ καλλιεργεῖαι κάθε τόπου ἀνταποκρίνονται, κατ' ἀρχήν, εἰς τὸ περιβάλλον τους. Διὰ ν' ἀλλάξωμεν τὰς καλλιεργείας πρέπει λοιπὸν πρωτίστως νὰ τροποποιήσωμεν τὸ περιβάλλον. Τοῦτο γίνεται κυρίως διὰ τὴν ἔκτελέσεως ἀρδευτικῶν ἔργων. "Οπου εἰσῆχθη νερὸ—καὶ μάλιστα τρεχούμενο νερὸ—δὲν συμφέρει π.χ. ἡ σιτοκαλλιεργεία ἀλλὰ τὴν θέσιν των ἔρχονται καὶ καταλαμβάνουν ἄλλαι καλλιεργεῖαι, περισσότερον ἀποδοτικαὶ ὅπως τὰ λαχανικά, τὰ φροῦτα, τὸ βαμβάκι, ἡ μηδικὴ. "Τύπο τὸ καθεστώς ὅμως τῆς ξηρικῆς καλλιεργείας τὰ σιτηρά εἶναι οἰκονομολογικῶς ἡ πλέον ἐνδεικνυομένη καλλιεργεία, διότι χρησιμοποιοῦν θαυμασίως τὰς χειμερινὰς βροχάς, ἐμποδίζουν τὴν διάβρωσιν τοῦ ἐδάφους, πλουτίζουν τὸ ἔδαφος εἰς χοῦμον καὶ δίδουν τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὴν κτηνοτροφίαν ἄχυρον. "Ας ἔξετάσωμεν ὅμως τὰς δυνατότητας τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς σιτοκαλλιεργείας εἰς τὴν χώραν μας. 'Η ἀντικατάστασις τοῦ σίτου δι' ἄλλων σιτηρῶν δὲν ἐνδείκνυται, ἀφοῦ δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας βρώμης καὶ κριθῆς, κατόπιν τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἀρτοριώντων καὶ τῶν ἵππων μεταφορᾶς, καθὼς καὶ τοῦ περιορισμοῦ καταναλώσεως τοῦ κριθαρίσιου ψωμιοῦ. 'Η καλλιεργεία ἐξ ἄλλου τοῦ ἀραβοσίτου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόδοσις ηὕξησε διὰ τῶν ὑβριδίων, εἶναι ἀνοιξιάτικη, ἐνῷ ὁ σῖτος καλλιεργεῖται πάντοτε παρ' ἡμῖν ὡς χειμερινός. 'Αλλ' ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀνοιξιάτικων σιτηρῶν, ἐφ' ὅσον βέβαια εἶναι ξηρικά, τυγχάνει παρ' ἡμῖν πάντοτε ἀβεβαία. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὴν καλλιεργειῶν τοῦ σησαμίου ἡ τοῦ βάμβακος.

'Η ἔξετασις τοῦ πίνακος τῶν εἰσαγωγῶν γεωργιγῶν προϊόντων εἰς τὴν 'Ελλάδα ἀποτελεῖ πολύτιμον ἔνδειξιν διὰ τὰ φυτά, τῶν ὅποιων δυνάμεια νὰ ἐπεκτείνομεν τὴν καλλιεργουμένην ἔκτασιν χωρὶς κίνδυνον αὐξήσεως τῶν δυσκολιῶν καταναλώσεως. Εἶναι ὁ ἀραβόσιτος, τὰ φασόλια, τ' ἄλλα ὄσπρια, ἡ ἀποφλοιωμένη δρυζα, πατάτες, πλὴν σπόρου, λινόσπορος βαμβακόσπορος, προϊόντα κηπουρικῆς, ἔλαιον σόγιας, λοιπὰ βρώσιμα ἔλαια, λίνον ἀκατέργαστον, κάνναβις ἀκατέργαστος, βάμβακ ἐκκοκισμένος καὶ αἰθέρια ἔλαια συναλικῆς ἀξίας 580,42 ἑκατ. δρχ.

* * Ανακοίνωσις γενομένη τὴν 22αν Μαΐου 1959 εἰς τὴν 'Ελληνικὴν 'Επαρείαν Οίκον.

* Επιστημῶν.

Πρέπει ἐν πρώτοις νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἀξία ὅλων τῶν εἰσαγομένων γεωργικῶν προϊόντων εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς ἀξίας ποὺ ἐπιληρώναμεν ὡς σήμερα διὰ τὸν ἔξωθεν εἰσαγόμενον σῖτον, ἡ ὥσποια ἀνηλθε τὸ 1956 εἰς 971,7 ἑκατομ. δρχ. (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων σιταλεύρων) καὶ τὸ 1957 εἰς 884,2 ἑκατ. δραχμῶν. Ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν εἰσαγομένων γεωργικῶν προϊόντων ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀξίαν 220.000 τόνων σίτου.

Τὰ εἰσαγόμενα γεωργικὰ προϊόντα θὰ ἡδύναντο βέβαια νὰ παραχθοῦν εἰς τὴν χώραν μας. "Ομως ὅχι μόνον δὲν προστατεύονται ἐπαρκῶς ἀπὸ δασμολογικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν εἰσάγονται συνήθως ἀτελῶς κατόπιν εἰδικῶν ἐκάστοτε ἀποφάσεων (ἀραβόσιτος, βαμβακόσπορος, σπορέλαια) ἢ μὲ μειωμένον δασμὸν (βάμβαξ).

Εἰδικότερον πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι :

1) Ὁ εἰσαγόμενος βάμβαξ δὲν καλύπτει εἰδικὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας μας, καθότι δὲν εἰσάγεται μακρόδινος τοιοῦτος ἐξ Αιγύπτου, ἀλλὰ συνήθης βάμβαξ ἐξ Η.Π.Α., ὅμοιος ἡ καὶ κατώτερος ἀπὸ τὸν ἐγχώριον. Τοῦτο προκαλεῖ τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ παραγομένου ἐπιτοπίως (ὅ διποὺς μένει κατὰ μέρα μέρος ἀπώλητος) δι' ὑποστήριξιν δῆθεν τῆς βαμβακοβιομηχανίας. Σημειώτεον ὅτι ὁ δασμὸς τοῦ ἐκκοκκισμένου βάμβακος (κλάσις 217 β) ἀνέρχεται εἰς 1.984 δρχ. κατὰ τόνον, ἥτοι εἰς 8,74 o/o ἐπὶ τῆς ἀξίας του, μὴ ὑπολογιζομένης τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Βάμβακος (0,60 δρχ. κατ' ὀκτῶν), ἀφοῦ αὕτη ἐπιβαρύνει καὶ τὸν ἐγχώριον βάμβακα καὶ δὲν εἶναι ἐπομένως προστατευτική. Ἐν τούτοις ἐδόθησαν κατὰ καιρούς, χαριστικῶς ἀδειαὶ εἰσαγωγῆς του μὲ μειωμένον δασμὸν πρὸς ὑποστήριξιν δῆθεν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας.

2) Ὁ βαμβακόσπορος εἰσάγεται διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς κτηνοτροφίας. Τοῦτο ἐπιβάλλεται εἰς περιόδους μὴ ἐπαρκοῦς ἐπιτοπίου παραγωγῆς κτηνοτροφῶν, ἀλλ' ἀποβαίνει εἰς βάρος τῆς βαμβακοκαλλιεργείας ὅταν εἰσάγεται τακτικῶς κατ' ἔτος καὶ κατὰ σύστημα, τείς μεγάλας μάλιστα ποσότητας.

3) Ἐπίσης τὰ εἰσαγόμενα σπορέλαια ἀποστολὴν ἔχουν νὰ ρίψουν τὰς τιμὰς τοῦ ἐγχωρίου ἐλαιολάδου καὶ ὅχι νὰ καταναλωθοῦν πρὸς ἔξοικονόμησιν τοῦ πολυτίμου τούτου προϊόντος πρὸς ἐξαγωγήν, ἀφοῦ κατὰ μὲν τὰ ἔτη τῶν ὑψηλῶν εἰς τὸ ἔξωτερικὸν τιμῶν ἀπηγορεύθη ἡ ἐξαγωγή του, κατὰ δὲ τὰ ἔτη τῶν χαμηλῶν εἰς τὸ ἔξωτερικὸν τιμῶν αὔτη δὲν συμφέρει.

4) Ὁ ἀραβόσιτος εἰσάγεται ἐν μέρει διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς κτηνοτροφίας ἀλλὰ κυρίως πρὸς διανομὴν ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. εἰς τοὺς πενομένους δρεινοὺς πληθυσμούς. Ἐν πρώτοις ἡ εἰσαγωγὴ μεγάλων ποσοτήτων ἀραβοσίτου καὶ μάλιστα ἀτελῶς, ἀποτελεῖ δεινὸν πλῆγμα κατὰ τῶν καλλιεργητῶν τῶν δρεινῶν κυρίως πληθυσμῶν. Καθότι εἰς τοὺς κάμπους ἡ καλλιέργεια αὔτη ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸν βάμβακα, ἰδίως ἀπὸ τὰς ἀρδευομένας περιοχάς, πρᾶγμα ποὺ

δὲν δύναται νὰ γίνη^{ται} εἰς τὰ ὄρεινά ύψιπεδα, ὅπου οἱ νύχτες εἶναι ψυχρές. Διὰ διανομῆς δωρεὰν ύβριδίων ἀραβοσίτου εἰς τὰς περιφερείας ταύτας θὰ ἡδύνατο νὰ αὐξηθῇ^{ται} ἡ παραγωγή των εἰς ἀραβόσιτον, ὥστε νὰ καλυφθοῦν ἀπολύτως αἱ ἀνάγκαι τῆς Χώρας.

5) 'Η εἰσαγωγὴ δρύζης ἀποφλοιωμένης γίνεται ἐπίσης εἰς βάρος τῆς δρυζοκαλλιεργείας καὶ τῶν δρυζοκαλλιεργητῶν μας. Αἱ εἰσαγόμεναι ποικιλίαι ἔξ 'Ιταλίας καὶ ἐκ τῶν Η.Π.Α. εἶναι συνήθως ἀνωτέρας παιότητος τῶν ἐγχωρίων καὶ πιέζουν καταθλιπτικῶς τὰς τιμᾶς τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς, ἡ ὁποία πρὸ διλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἦτο ἔξαγωγική. 'Εν τούτοις κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος εἰσήχθησαν 5.000 τόννοι ἐκ Ταύλανδης καὶ ἐφέτος ἡ αὐτὴ ποσότης ἐκ Μεξικοῦ, δρύζης κατωτέρας ποιότητος, ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ πέσουν αἱ τιμαὶ τῶν ἐγχωρίων, πρᾶγμα ποὺ ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀπογοήτευσιν τῶν δρυζοκαλλιεργητῶν, ἐνῶ ἡ δρυζοκαλλιεργεία θὰ ἔπειτα^{ται} νὰ ἐπεκταθῇ καὶ παρ' ἥμιν ιδίως πρὸς ἀξιοπόίησιν τῶν ἀλατούχων ἐδαφῶν. Θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιτραπῇ μόνον ἡ εἰσαγωγὴ σπάρου καλῆς ποιότητος ἔξ 'Ιταλίας. 'Ανευ τῆς εἰσαγωγῆς ξενικῆς δρύζης ἡ Χώρα μας θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ παράγῃ ὅλην τὴν ἀναγκαιούσαν εἰς αὐτὴν ποσότητα δρύζης.

6) 'Η εἰσαγωγὴ πατάτας—ἐκτὸς τοῦ σπόρου—γίνεται πρὸς κάλυψιν ἐποχιακῶν ἀναγκῶν, ἔνεκα τῆς κακῆς κατανομῆς τῆς καλλιεργείας ταύτης, ποὺ ἀποδίδει εἰς τὴν χώραν μας τρεῖς ἑσοδείας, ὥστε νὰ ἔξυπηρετῇ τὴν κατανάλωσιν καὶ^{ται} ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἔτους. 'Επίσης θὰ ἡδύνατο νὰ περιορισθῇ^{ται} ἡ εἰσαγωγὴ πατατοσπόρου (10.518 τόννοι, ἀξίας 22.534 ἑκατομ. τὸ 1957) ἀν ἔξηκολούθει^{ται} ἡ πρὸ ἐτῶν, ἀναληφθεῖσα ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. προσπάθεια ἐπιτοπίου παραγωγῆς αὐτοῦ, εἰς καταλλήλους δρεινάς περιφερείας.

7) Οὐδεμία υπάρχει ἐπίσης ἀμφιβολία ὅτι^{ται} ἡ χώρα μας δύναται νὰ παράγῃ ὅλα τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἀπαιτούμενα δσπρια, ἐὰν ἐλαμβάνοντο μέτρα τινὰ διὰ τὴν προστασίαν τῶν τιμῶν αὐτῶν, εἰς τὸ ὕψος τῶν διεθνῶν τιμῶν, πλέον τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς τῶν (μικρὸς προστατευτικὸς δασμός των). Τοῦτο θὰ ἔπειται ν' ἀποτελέσῃ ἔργον τῶν κατὰ τόπους συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, καταλλήλως ἐνισχυομένων ὑπὸ τῆς Α.Τ.Ε. Καθότι αἱ καλλιεργείαι αὗται εἶναι συνήθως ξηροί^{ται} καὶ ἀνοιξιάτικοι δηλ. ἐπισφαλεῖς. 'Αλλ' ὅταν αἱ ἑσοδεῖαι των εἶναι ίκανοι ποιητικοί αἱ τιμαὶ των πίπτουν κάτω τοῦ ἡμίσεος τῶν τιμῶν λιανικῆς πωλήσεως καὶ ὅταν αἱ ἑσοδεῖαι των εἶναι μικραὶ γίνονται ἀθρόαι εἰσαγωγαὶ δσπριῶν ἐκ τοῦ 'Εξωτερικοῦ, ὥστε νὰ συγκρατοῦνται πάντοτε χαμηλὰ αἱ τιμαὶ ὅχι καταναλώσεως, ποὺ ἔμένουν μᾶλλον σταθεραί, ἀλλὰ χονδρικῆς πωλήσεως, ποὺ ἔνδιαφέρουν τοὺς παραγωγούς.

'Εκτὸς ὅμως τῶν κυρίως γεωργικῶν προϊόντων εἰσάγονται καὶ ζωοκομικὰ τοιαῦτα, σημαντικῶς μάλιστα ἀνωτέρας ἀξίας (848 ἑκατομ. δρχ. τὸ 1957, πλὴν τῶν δερμάτων). Μεταξὺ^{ται} αὐτῶν εἰσάγεται καὶ γάλα συμπυκνωμένον (11.657 τόννοι, ἀξίας 114 ἑκατομ. δρχ.) ἐνῶ ἔχομεν ἐποχιακῶς ὑπερ-

παραγωγήν γάλακτος ἐν 'Ελλάδι εἰς βαθμὸν ποὺ πίπτουν αἱ τιμαὶ του κάτω τοῦ ακόστους παραγωγῆς, διότι δὲν ὑπάρχει ἀκόμη παρ' ἡμῖν ἐργοστάσιον συμπυκνώσεως αὐτοῦ, ἀν καὶ ἔχῃ ἀποφασισθῆ ἡ ἔδρυσις δύο τοιούτων εἰς Τρίκαλα καὶ Λαμίαν. Ἐπίσης εἰσάγονται καὶ αὐγὰ (2.025 τόννοι ἀξίας 34.289 ἔκατομ. δρχ.) καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ Ἰσραὴλ, τὸ ὅποῖον βρίσκεται οἰκονομολογικῶς εἰς ὅχι πλέον εὔνοϊκὰς συνθήκας ἀπὸ τὴν Χώραν μας, ποὺ θὰ ἐπρεπε νὰ εἶναι ἔξαγωγικὴ ὁῶν καὶ ὀρνίθων ἐὰν ἐλαμβάνοντο μέτρα κυρίων διὰ τὴν παροχὴν εὐθηγῶν τροφῶν εἰς τὰ ὄρνιθοτροφεῖα, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω. Ἡ παραγωγὴ ἀπηνοτροφικῶν προϊόντων δύναται νὰ προωθηθῇ καὶ πέραν τῶν εἰσαγομένων ποσοτήτων. Καθότι ὑπάρχει στάδιον περαιτέρω ἀναπτύξεως τῆς καταναλώσεως των, συνεπείᾳ τῆς βαθμιαίας ἔξυψώσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ νομισθῇ, ὡς συχνὰ ὑποστηρίζεται ὑπὸ μερικῶν δῆθεν ὑγειεινολόγων, ὅτι θὰ φθάσωμεν τοὺς ὑπὸ τῆς FAO διδομένους ἀριθμοὺς καταναλώσεως ζωϊκῶν θερμίδων, βάσει ζένων διαιτολογίων, διότι τοῦτο εἶναι ἀντίθετον εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ κλιματός μας, ἀλλὰ καὶ ἀποβαίνει ἀντιοικονομικόν, ἀφοῦ ἡ σχέσις μετατροπῆς τῶν φυτικῶν πρὸς ζωϊκὰς θερμίδας εἶναι 1 : 7.

Πρέπει πάντως νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι καὶ χωρὶς ἐφαρμογὴν αὐστηρᾶς πολιτικῆς αὐταρκείας ἡ 'Ελλάς δύναται νὰ παραγάγῃ ἐπιτοπίως ὅλα τὰ σήμερον ἔξωθεν εἰσαγόμενα γεωργικὰ καὶ απηνοτροφικὰ εἰδῆ, ἐφ' ὅσον ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἀναπτύξιν καὶ στοιχειώδη προστασίαν τῶν εἰδῶν τούτων. Εἶναι ὅμως τουλάχιστον περίεργον πῶς ἀπαγορεύεται καὶ ἀρχήν, ἡ ἔξαγωγὴ τῶν ἀγροτικῶν μας προϊόντων ὅταν ταῦτα πλεονάζουν, ἐνῶ εἶναι, ἐλευθέρα ἡ ἔξωθεν εἰσαγωγὴ συναγωνιζομένων αὐτὰ εἰδῶν, ἀφοῦ μάλιστα γνωρίζομεν ὅτι αὕτη γίνεται δι' ἐπιδυτήσεως τῶν ἀπὸ τὰς Κυβερνήσεις των (Γαλλία, Πολωνία, Ούγγαρια, Ἰταλία, Η.Π.Α. κλπ.). 'Υπὸ τοιούτους βέβαια ὅρους δὲν δύναται νὰ γίνη λόγος περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς σιτοκαλλιεργείας διὰ προϊόντων ἔξωθεν εἰσαγομένων.

Μένει ὅμως νὰ ἔξετασθῇ ἡ ἀντικατάστασις αὐτῆς δι' ἔξαγωγίμων εἰδῶν. 'Εξ αὐτῶν ἀποκλείονται βεβαίως τὰ εἰδῆ τὰ ὅποῖα εὐρίσκονται εἰς κατά μᾶλλον ἡ ἥπτον χρονίαν κρίσιν, ὅπως ὁ καπνός, ἡ σταφίς καὶ ἡ σουλτανίνα, δηλ. τὰ ἐκ παραδόσεως ἔξαγωγικὰ προϊόντα. Ἀπομένουν λοιπὸν πρὸς ἔξετασιν ὁ βάμβαξ, τὰ φρούτα, οἱ ξηροὶ καρποί, τὸ ἔλαιον, αἱ ἐλαῖται, οἱ οἴνοι, ἡ τομάτα καὶ τὰ λαχανικά.

1) Ἡ ἔξαγωγὴ βάμβακος ἀπὸ 40.702 τόννους-τὸ 1956 ἀξίας 835 ἔκατ. δρχ. ἐπεσεν τὸ 1957 εἰς 16.558 τόννους ἀξίας 379 ἔκατομ. δρχ. καὶ ταυτοχρόνως αἱ τιμαὶ αὐτοῦ ἔπεσαν εἰς σημεῖον νὰ μὴ καλύπτουν τὰς καλλιεργητικὰς δαπάνας τῶν παραγωγῶν, ἰδίως ἐκεῖ ὅπου ὁ βάμβαξ ἀρδεύεται ἐκ φρεατίων ὑδάτων (Θῆβαι, Ἀργολίς κλπ.). 'Εξ ἄλλου σήμερον ὑπάρχουν ἐνταῦθα ἀποθέματα ἄνω τῶν 70.000 τόννων. Ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν ἔλαβε μέτρα τινὰ

περιορισμοῦ τῆς βαμβακοκαλλιεργείας. Ἀλλὰ πολὺ ἐνωρίτερον οἱ γεωργοὶ, ἰδίως τῆς Θεσσαλίας ἐπεξέτειναν ἐφέτος τὴν σιτοκαλλιέργειάν των εἰς ἔηρικούς ἀγρούς ποι ἐφύτευαν ἄλλοτε μὲ βαμβάκι.

2) Ἡ φρουτοπαραγωγὴ μας διέρχεται ἐφέτος σοβαράν κρίσιν, λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἔξαγωγῶν της. Εἰδικώτερον ἡ ἔξαγωγὴ μήλων, που ἀνῆλθε πέρυσι εἰς 20.000 τόννους, ἔνεκα τῆς καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας εἰς τὴν Γερμανίαν, περιωρίσθη ἐφέτος εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἀφοῦ ἡ παραγωγὴ τῆς χώρας ταύτης ἐφθασε εἰς 2 ἑκατομ. τόννους, ἔναντι 407.000 κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος. Ἔπισης τὰ ἐσπεριδοειδῆ συναντοῦν ἐφέτος τὸν ἀδήρητον ἀνταγωνισμὸν τῶν Ἰσπανικῶν τοιούτων, εὐθηνοτέρων ἀπὸ τὰ ἰδικά μας, ἀφοῦ μᾶλιστα ἡ παραγωγὴ τῶν ἔξαγωγικῶν χωρῶν (*Ισραήλ, Β. Αφρικῆς, Ισπανίας καὶ Ιταλίας*) ἐφθασε τὰ 120 ο/ο τῆς περυσινῆς. Πρέπει μᾶλιστα νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ συκευασία των παρὶ ἥμιν εἶναι λίαν ἀκριβή, λόγῳ τοῦ δασμοῦ τοῦ χαρτονιοῦ που καθιστᾷ ἀσύμφορον τὴν χρησιμοποίησιν χαρτίνων κιβωτίων. Μόνη ἐλπίς ἀπομένει ἡ ἔξαγωγὴ των εἰς τὴν Ἀνατ. Εὐρώπην, ὑπὸ μετρίους δμως οἰκονομικούς ὅρους. Ἡ ἔξαγωγὴ ἔηρῶν καρπῶν παραμένει ἔξ αλλού μᾶλλον περιωρισμένη καὶ συναντᾶ τὸν σοβαρὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν χωρῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

3) Ἡ ἔξαγωγὴ τοῦ ἐλαιολάδου ἀνῆλθεν εἰς 8.634 τόννους τὸ παρελθόν ἔτος, ἔτος λαδιᾶς, ἀξίας 177 ἑκατομ. δρχ. τοῦ πυρηνελαίου εἰς 7.098 τόννους ἀξίας 93 ἑκατομ. δρχ. καὶ τῶν ἐλαιῶν εἰς 14.974 τόννων ἀξίας 154 ἑκατομ. δρχ. Ἀς σημειωθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει τοπικῶς ἀπαγόρευσις ἔξαγωγῆς ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔτη μικρᾶς παραγωγῆς ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἀδεια, χορηγούμενη διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν *Τύπουργείων Εμπορίου καὶ Γεωργίας*. Τοιαῦται ἀδειαι χορηγούνται σήμερον ἐλευθέρως, ἀλλ' αἱ ἔξαγωγαὶ μας συναντοῦν δυσχερείας, λόγῳ τῶν ὑψηλῶν τιμῶν τῶν ἐλληνικῶν ἐλαίων ἐν χέσει μὲ τὰς διεθνεῖς. Αἱ ἔξαγωγαὶ τῶν ἐλαιῶν γίνονται συνήθως πρὸς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, ἀλλ' ἐμπόδιον εἰς αὐτὰς ἀποτελεῖ συχνὰ ἡ κακὴ παρασκευὴ καὶ διατήρησίς των καὶ αἱ δυσκολίαι ἐμπορίας εἰς αὐτὰς τὰς χώρας.

4) Αἱ ἔξαγωγαὶ οὖν ἐκ σταφυλῆς ἐφθασαν τὸ παρελθόν ἔτος εἰς 25.110 τόννους, ἀξίας 86 ἑκατομ. δρχ. Καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ ἔξαγωγὴ των, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν σταφιδιτῶν, θὰ ὑπερβῇ κατὰ πολὺ τὴν ποσότητα αὐτήν, κατόπιν ἀγορᾶς 120.000 τόννων οἴνου καὶ σταφιδίου, συνεπείᾳ σημαντικοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐφετεινῆς γαλλικῆς παραγωγῆς. Ἐννοεῖται ὅτι μέγα μέρος τῶν κρασιῶν μας, που ἔξαγονται εἰς βαρέλια θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ προσμίξεις μὲ γαλλικὰ κρασιά, ὅχι μόνον πρὸς ἐσωτερικὴν εἰς Γαλλίαν κατανάλωσιν ἀλλὰ κυρίως καὶ πρὸς ἐπανεξαγωγὴν ὡς κρασιά ἡ λικέρ πολυτελείας. Δὲν εἶναι δμως λογικὴ ἡ ἐπέκτασις τῶν ἀμπελοφυτεῶν μας, που ἀπαιτοῦν ἔτη πολλὰ πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ίκανοποιητικὴν παραγωγήν, πρὸς

ἀντικατώπισιν προσκαίρου καὶ συμπτωματικῆς ζητήσεως, ἐνῶ ἐπὶ δεκαετηρίδας τὴν ἀμπελουργίαν μας μαστίζει χρονία κρίσεις.

5) Ἡ τομάτα ἔξαγεται εἴτε εἰς γλωρὰν κατάστασιν, εἴτε περισσότερον ὡς πολτός. Ἡ ἔξαγωγὴ νωπῆς τομάτας ἀπὸ 35 τόννους τὸ 1957 ἔφθασεν ἔφετος εἰς 77,5 τόννους καὶ ἀσφαλῶς θὰ παρουσιάσῃ αὔξησιν, πρῶτον διότι εἰσήχθησαν σπόροι καλῶν ποιοτήτων καὶ δεύτερον διότι ἥρχισεν ἡ ἐντατικὴ καλλιέργεια τῆς διὸ πρώτην παραγωγὴν, εἴτε εἰς καταλλήλους τοποθεσίας (Ιεράπετρα) εἴτε ὑπὸ ὑελοφράκτους ἐκτάσεις. Ἐπίσης δυνατότητας σημαντικῆς αὔξησεως παρουσιάζει ἡ ἔξαγωγὴ πολτοῦ ἐφ' ὅσον βελτιοῦται ἡ παραγωγὴ του. Οὕτω ἡ ἔξαγωγὴ τούτου ἀπὸ 655 τόννους, ἀξίας 5.638 χιλιάδων δρυκ. τὸ 1956, ἀνῆλεν εἰς 953 τόννους, ἀξίας 10.876 χιλιάδων δραχμῶν τὸ 1957. Παρουσιάζεται ἐδῶ κάποια προοπτικὴ ἔξαγωγῆς, περιωρισμένη ὅμως ὡς ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Βουλγαρίας ἰδίως.

6) "Οσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ λαχανικά, ταῦτα ἔξαγονται εἰς πολὺ μικρὰς σχετικῶς ποσότητας, διότι ἡ ἀπόστασις τῆς χώρας μας ἀπὸ τὰ μεγάλα κέντρα καταναλώσεως τῆς Δ. Εὐρώπης ἐπιβάλλει τὴν δαπανηρὰν χρησιμοποίησιν βαγονίων ψυγείων.

7) Τέλος, ἡ ἀντικατάστασις τοῦ σίτου διὰ νέων καλλιέργειῶν, ὡς τῶν ζαχαροτεύτλων, εἶναι ἐφικτή, ἐφ' ὅσον ὅμως ἴδρυθοῦν προηγουμένως ζαχαροποιεῖα. Ὡς γνωστὸν μελέτη ἴδρυσεως ἐνὸς τοιούτου, μὲ δυνατότητα χρησιμοποιήσεως τεύτλων 30.000 στρεμμάτων, ἐκκρεμεῖ ἀπὸ πενταετίας ἥδη εἰς τὰ συρτάρια τοῦ 'Πυρούργειου Συντονισμοῦ'. Άλλὰ καὶ ὅταν συμπληρωθῇ τὸ δίκτυον τῶν ζαχαροποιείων εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν τευτλοκαλλιέργειαν 100.000 ἐν ὅλῳ στρέμματα, ἥτοι ὀλιγάτερον τοῦ 1 ο/ο τῆς σήμερον διὰ σίτου καλυπτομένης ἐκτάσεως ὅντα τὴν Χώραν. Πρέπει ὅμως νὰ ὑπενθυμίσωμεν διὰ τὴν εἰσαγωγὴ τῶν τεύτλων εἰς τὴν ἀμειψισπορὰν σίτου 0° αὐξήσῃ τὰς στρεμματικὰς ἀποδόσεις αὐτοῦ κατὰ 20 ο/ο τούλαχιστον.

Συμπεράσματα. Ἡ παγκόσμιος παραγωγὴ σίτου ἀπὸ 129 ἑκατομ. τόννους προπολεμικῶς ἀνῆλθεν μεταπολεμικῶς εἰς 160 ἑκατομ. τόννους. Τοῦτο ἐπετεύχθη τόσον διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν σπειρομένων ἐκτάσεων ὃσον καὶ δι' ὑψώσεως τῶν ἀποδόσεων. Τὴν ἴδιαν δόδον ἥκολούθησε καὶ ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία ἔφθασε τὴν μέσην κατὰ στρέμμα ἀπόδοσιν τῶν σιταγρῶν τῆς Εὐρώπης, ὅπου ὁ σῖτος ἀποτελεῖ τὴν κυρίων καλλιέργειαν, ὑπερτεροῦσαν σημαντικῶς τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἡπείρων.

Παρ' ἡμῖν ὅμως ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας, τόσον δι' ἐπεκτάσεως τῶν καλλιέργουμένων ἐδαφῶν ὃσον καὶ δι' αὐξήσεως τῶν ἀποδόσεών των ἀποτελεῖ φαινόμενον γενικόν, δι' ὅλας σχεδὸν τὰς καλλιέργειάς. Εἰδικώτερον μάλιστα διὰ τινας κλάδους (βάμβαξ, ὄρυζα, πατάτες, λαχανικά, φρούτα) ἡ ἀνάπτυξις των ὑπῆρξε πολὺ ἐντονωτέρα τῆς παραγωγῆς σίτου. Τοῦτο συνετέλεσθη κυρίως γάρις εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἀρδευομένων ἐκτάσεων, ποὺ ἀπα-

συγκούν σήμερον τὰ 9,3 ο/ο τῆς συνολικῶν καλλιεργουμένης ἐκτάσεως τῆς Χώρας, ἀλλ’ εἶναι δύνατὸν νὰ διπλασιασθοῦν διὰ τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν προγράμματος τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων, ἐντὸς περίπου δεκαετίας. Πρέπει οὖς νὰ ληφθῇ ὑπ’ ὅψιν ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἐδαφῶν τὰ ὅποια πρόκειται ν’ ἀρδευθοῦν, κείμενα εἰς χαμηλὸν μέρη, δὲν καλλιεργοῦνται σήμερον μὲ σῖτον, ἀλλὰ μὲ ἄλλας καλλιεργείας ἀνοίξεως (ἀραβίσιτον, βάμβακα, σησάμι, ὕσπειρα).

‘Ο σῖτος καὶ δευτερευόντως τὰ ἄλλα χειμερινὰ σιτηρὰ προτιμῶνται ὑπὸ τῶν γεωργῶν μας, διότι χρησιμοποιοῦν τὸ ὕδωρ τῶν χειμερινῶν ἐν ‘Ελλάδι βροχῶν. Εἰς τὰς ἀρδευμένας θμῶς γαίας ἐπεκτείνονται αἱ καλλιέργειαι ἄλλων εἰδῶν, εἰς βάρος τοῦ σίτου. ‘Οπως π.χ. κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν, ἡ ἀρδευμένη καλλιέργεια τοῦ βάμβακος ἐν ‘Ελλάδι ηὔξηθη κατὰ 200.000 περίπου στρέμματα, ἐνῷ ἡ ἔχονται τοιαύτη ἡλιατώθη ἀντιστοίχως κατὰ 165.000 στρέμματα. ‘Η τάσις ἀντικαταστάσεως τοῦ σίτου δι’ ἄλλων καλλιεργειῶν ἀποδοτικωτέρων, κυρίως διὰ βάμβακος, εἶναι ἔκδηλος, πρὸ πάντων εἰς τὰς περιφερείας Φθιώτιδος, Λαρίσης καὶ Γιαννιτσῶν. Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θμῶς ἀνέκοψεν αὐτὴν ἡ μεγάλη πτώσις τῆς τιμῆς τοῦ βάμβακος καὶ ἡ δυσχέρεια τοποθετήσεως ἄλλων προϊόντων ἀρδευομένων καλλιεργειῶν (φτούτων, λαχανικῶν κλπ.).

‘Ο ἐπιστημονικὸς περιορισμὸς τῆς σιτοκαλλιεργείας θὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ἀμειψιπορᾶς. ‘Η ἐναλλαγὴ τοῦ σίτου μὲ ψυχανθῆ καὶ σκαλιστικὰς καλλιεργείας θὰ περιορίσῃ τὰς διὰ σίτου κατεχομένας ἐκτάσεις καὶ θὰ ἔξαλείψῃ τὰ μειονεκτήματα τῆς μονοκαλλιεργείας. Ταυτοχρόνως θμῶς θὰ αὔξηση τὰς στρεμματικὰς ἀποδόσεις τοῦ σίτου. ‘Ας σημειωθῇ ἀκόμη ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἐνσταυλισμένης κτηνοτροφίας θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν δι’ ὄργανικῆς λιπάνσεως βελτίωσιν τῶν σιταγρῶν, δηλ. θὰ ἐπιφέρῃ καὶ αὐτὴ αὔξησιν τῶν στρεμματικῶν ἀποδόσεων τῶν σιταγρῶν. ‘Ολαι αἱ ὁντινές ἔξελίξεις εἶναι μακρᾶς πνοῆς καὶ ἀπαιτοῦν τὴν ὑπαρξίαν ὥρισμένων προϋποθέσεων (γεωργικὰς βιομηχανίας, βελτίωσιν συγκοινωνιῶν κλπ.).

‘Εκεῖνο ποὺ δύναται νὰ γίνη σχετικῶς εύκολότερον εἶναι ἡ μερικὴ ἀντικατάστασις τῶν μαλακῶν σίτων—ἰδίως τῶν «γνούμερων» μὲ σκληρούς τοὺς ὅποιους εἰσάγομεν σήμερον ἐξ ‘Ιταλίας εἰς μικρὰς ποσότητας διὰ παρασκευὴν ἀνωτέρας ποιότητος ζυμαρικῶν ἡ ἀκόμη καὶ ὑπὸ μορφὴν μακαρονίων, ἐνῷ ἄλλοτε οἱ ντεβέδες μας ἥσαν περιζήτητοι εἰς ἔκεινην τὴν χώραν. Πρέπει λοιπὸν οἱ ἀρμόδιοι ν’ ἀπασχοληθοῦν μὲ τὴν ἐκλογὴν καταλλήλων ποικιλιῶν πρωτόμου σκληροῦ σίτου, ὥπως ἐπέτυχον ἡδη οἱ ‘Ιταλοί, ὅποτε ἡ ‘Ελλὰς θὰ δύναται ὅχι μόνον νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας τῆς εἰς ἄλευρα πλούσια εἰς γλουτίνην ἀλλὰ καὶ νὰ ἔξαγῃ τοιούτους σίτους.

Δὲν νομίζομεν ὅτι ὁ ἔξαγγελθεὶς περιορισμὸς τῆς συγκεντρώσεως καὶ γενικῶς τῆς προστασίας τοῦ σίτου θὰ μειώσῃ, τουλάχιστον σημαντικῶς, τὴν σιτοκαλλιεργείαν, διότι αὕτη θὰ ἔξακολουθήσῃ κατ’ ἀνάγκην εἰς τὰς περιφε-

ρείας όπου αἱ οἰκονομοιογικαὶ συνθῆκαι ἐπιβάλλουν αὐτήν. Ὁ Εξ ἄλλου ἡ καλλιέργεια τοῦ σίτου ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔξασφαλίζει τὸ ψωμὶ τοῦ παραγωγοῦ, ὁ δόποῖος καλλιεργεῖ αὐτὸν ἔστω καὶ ἀπὸ ἀντενδεικνυομένας οἰκονομικὰς συνθῆκας (Ἀττικὴ), ἀφ' ἑτέρου δ' ἔξ ὅλων τῶν ξηρικῶν καλλιεργειῶν (πλὴν τοῦ καπνοῦ καὶ ἐνίστε τοῦ βάμβακος) ἡ σιτοκαλλιέργεια ἀποδίδει τὸ μεγαλύτερον κατὰ στρέμμα γεωργικὸν εἰσόδημα.

"Ισως μάλιστα οἱ σιτοπαραγωγοὶ ζητήσουν ἀντιστάθμισμα εἰς τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ σίτου διὰ τῆς περαιτέρω ἐντάσεως τῆς καλλιεργείας του, δῆλο. διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδόσεών του. Μόνον ἡ αὔξησις τῆς λιπάνσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ συνιστωμένου σημείου θ' αὐξήσῃ τὴν ἐσοδείλων του κατὰ περισσότερον τῶν 500.000 τόνων συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Κεντρικοῦ Ἐδαφολογικοῦ Ἐργαστηρίου. Ἡ καθημερινὴ ἐπέκτασις τῆς μηχανοκαλλιεργείας καὶ ἡ καλυτέρα καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους, ἡ γενίκευσις τῆς ζιζανιοκτονίας, ἡ ὁποία γίνεται σήμερον εἰς τὸ 1/5 μόνον τῆς διὰ σίτου καλλιεργουμένης ἐκτάσεως, ἡ χρησιμοποίησις ἐπιλεγμένων σπόρων. που γίνεται σήμερον εἰς τὰ 3/4 τῶν σιταγρῶν καὶ ἡ συστηματικὴ ἀπολύμανσις τοῦ σπόρου, δύνανται ν' αὐξήσουν ἐπίσης τὴν σιτοπαραγώγην μᾶς κατ' ἵσην σχεδὸν ποσότητα.

Πάντως ἡ μείωσις τῆς τιμῆς τῆς συγκεντρώσεως, ἀμέσως ἡ ἔμμεσως. (διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς συγκεντρουμένης ποσότητος), θ' αὐξήσῃ τὴν δυστυχίαν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ὅπου οὗτος ἔχει περιωρισμένον ἀγροτικὸν κλῆρον, δῆλο. εἰς τὰς περισσοτέρας περιοχὰς τῆς Χώρας. Καὶ πρὸ πάντων τῶν ὀρεινῶν πληθυσμῶν, διὰ τοὺς ὅποιους θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν εἰδικὰ προστατευτικὰ μέτρα, ἀφοῦ τὰ 15,8 ο/ο τῶν διὰ σίτου καλλιεργουμένων ἐδαφῶν μᾶς εὑρίσκονται εἰς τὴν ἡμιορεινὴν ζώνην καὶ τὰ 10 ο/ο αὐτῶν εἰς τὴν ὀρεινήν. Βεβαίως αἱ ἀποδόσεις τῶν ἀγρῶν τούτων εἶναι μικρότεραι καὶ σημαντικὸν μέρος τῆς παραγωγῆς των χρησιμοποιεῖται δι' αὐτοκατανάλωσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ δυνατότης τῆς μεταφορᾶς περισσευμάτων τοῦ σίτου, ἐν ἀντιθέσει μὲ ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα, προσδίδει εἰς τὴν καλλιεργειαν ταύτην μορφὴν ἐν μέρει ἐμπορικήν.

Θὰ πρέπη πάντως νὰ γίνη προσπάθεια περιορισμοῦ τῆς ὑπὸ σίτου καλλιεργουμένης ἐκτάσεως εἰς τὴν Χώραν καὶ τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ πρῶτον διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀρδευσίμου ἐκτάσεως καὶ δεύτερον διὰ τῆς μεγαλυτέρας προστασίας τῶν δυναμένων ν' ἀντικαταστήσουν τὸν σίτον εἰδῶν. Θὰ ἥτο ὅμως σφάλμα οἰκονομικὸν καὶ ψυχολογικὸν νὰ ἐπιζητηθῇ καὶ ἡ μείωσις τῶν ἀποδόσεων τῶν σιταγρῶν, ποὺ βαίνει φυσικῶς αὐξανομένη. "Οριον θεωρητικὸν τῆς πολιτικῆς τοῦ σίτου θὰ πρέπη νὰ εἶναι ἡ σιτάρκεια τῆς Χώρας. Εἰς περίπτωσιν ὅμως πραγματοποιήσεως τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀγορᾶς, ἡ 'Ελλὰς θὰ δύναται νὰ ἔξαγῃ σίτον εἰς ἄλλα εὐρωπαϊκὰ κράτη, ἀφοῦ ταῦτα εἰσάγουν κατ'

ἔτος περὶ τὰ 16 ἑκατομ. τόννων σίτου. Τότε μόνον ἡ παραγωγὴ μας θὰ δύναται ἀκινδύνως νὰ ὑπερβῇ τὰς ἀνάγκας μας.

Διὸ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων ἐπιβάλλεται νὰ χαραχθῇ καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ πρόγραμμα μακρᾶς διαρκείας, τουλάχιστον πενταετές. 'Η σιτοκαλλιέργεια θ' ἀντιμετωπισθῇ εἰς αὐτὸν ἐν συσχετισμῷ μὲ δλην τὴν γεωργικήν μας παραγωγήν καὶ ἀκόμη εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ἔθνικῆς μας οἰκονομίας. "Αλλως καὶ ἡ γεωργία μας καὶ οἱ ἀγρόται μας κινδυνεύουν νὰ παρασυρθοῦν εἰς κλυδωνισμούς ἐπικινδύνους, οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς.